

Sygn. I C 984/12

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Halina Plasota
Sędziowie:	SO Paulina Aslanowicz SR del. Rafał Wagner
Protokolant:	stażysta Agnieszka Kuta

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. B. jako reprezentanta grupy: P. P. (1), B. P. (1), K. B. (1), A. S., J. B. (1), K. B. (2), G. W., M. W., R. O., A. O., T. M., M. M. (1), B. S. (1), M. M. (2), G. M., J. B. (2), A. B., B. C., J. S. (1), B. S. (2), M. S. (1), J. S. (2), B. B., E. G., M. S. (2), K. S., W. K., B. K., W. P., B. P. (2), J. N., A. N., D. P., J. J., M. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

postanawia:

1. odmówić odrzucenia pozwu;
2. oddalić wniosek pozwanego o zobowiązanie powódki do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu;
3. rozpoznać sprawę w postępowaniu grupowym.

I C 984/12

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 28 lutego 2013 r. (k. 1200)

Pozwem z 9 lutego 2012 r. M. B., działając jako reprezentant grupy, wniosła o zasądzenie na rzecz poszczególnych członków grupy kwot wskazanych w żądaniu pozwu, ewentualnie o ustalenie odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. w W. za szkodę z tytułu nienależytego wykonania umów sprzedaży lokali w budynku (...) przy ul. (...) w W., zawartych w członkami grupy, w ten sposób, że całkowita wysokość odszkodowania wynosi 239.070,40 zł, a (...) S.A. jest odpowiedzialny wobec każdego z członków grupy w części odpowiadającej jego udziałowi w nieruchomości wspólnej budynku w całkowitej kwocie odszkodowania. W uzasadnieniu stanowiska powódka wskazała, iż członkowie grupy są konsumentami, w latach 2002-2004 zawierali z pozwanym umowy sprzedaży lokali. Pozwany nienależycie

wykonał swoje zobowiązania, gdyż nieruchomości wspólna posiada szereg wad związanych z izolacją patio i izolacją stropu garażu podziemnego, co skutkuje przeciekaniem wody pomiędzy poziomami garaży i do komór śmietnikowych.

Pozwany w piśmie procesowym z 11 czerwca 2012 r. wniósł o odrzucenie pozwu.

Postanowieniem z 28 czerwca 2012 r. Sąd odrzucił pozew (postanowienie – k. 1029). Podstawę takiego rozstrzygnięcia stanowiło ustalenie, że dwaj członkowie grupy – P. P. (2) i S. P. nie nabyli lokalu jako konsumenci, w konsekwencji nie mogą dochodzić roszczeń w postępowaniu grupowym. Na etapie postępowania międzyinstancyjnego P. P. (2) i S. P. złożyli oświadczenie o wystąpieniu z grupy.

Na skutek zażalenia powoda (reprezentanta grupy) Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 19 października 2012 r. uchylił postanowienie z 28 czerwca 2012 r. i sprawę przekazał tutejszemu Sądowi do ponownego rozpoznania (postanowienie – k. 1146).

W dalszym toku postępowania pozwany podtrzymał wniosek o odrzucenie pozwu podnosząc, że sprawa nim objęta nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym, gdyż:

- 1) dochodzone roszczenie nie jest „roszczeniem o ochronę konsumentów” w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (dalej: „Ustawa”),
- 2) brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powódki,
- 3) nieważna jest umowa reprezentanta grupy z pełnomocnikiem.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Ustawy co najmniej 10 osób może dochodzić w postępowaniu grupowym roszczeń jednego rodzaju, gdy oparte są one na tej samej lub takiej samej podstawie. Zakres przedmiotowy postępowania grupowego określony został w art. 1 ust. 2, zgodnie z którym ustawa ma zastosowanie w sprawach o roszczenia o ochronę konsumentów, z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny oraz z tytułu czynów niedozwolonych, z wyjątkiem roszczeń o ochronę dóbr osobistych.

Stosownie do art. 10 ust. 1 Ustawy Sąd rozstrzyga na rozprawie o dopuszczalności postępowania grupowego i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym.

Oceniając dopuszczalność postępowania grupowego sąd zobligowany jest do zbadania, czy zachodzą wszystkie przesłanki wynikające z art. 1 Ustawy. Rozważenia zatem wymagało, czy dochodzone pozwem zbiorowym roszczenia są faktycznie jednorodzące oraz czy są one oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej. W dalszej kolejności Sąd musiał ustalić, czy roszczenia te mieszczą się w katalogu spraw wskazanych w art. 1 ust. 2 Ustawy. Na tej podstawie należało zatem ustalić, m.in. czy dochodzone przez reprezentanta grupy roszczenia dotyczą roszczeń o ochronę konsumentów. Dopiero bowiem spełnienie wszystkich tych przesłanek łącznie umożliwia rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym.

Sąd podziela stanowisko przedstawione w uzasadnieniu postanowienia z 28 czerwca 2012 r. (nie kwestionowane przez Sąd Apelacyjny), że przedmiot sporu mieści się w zakresie pojęciowym określonym w Ustawie jako „roszczenie o ochronę konsumentów”. Zawężanie tego pojęcia do bardzo wąskiego zakresu „prawa konsumenckiego” nie znajduje uzasadnienia. Strona powodowa wywodzi swe roszczenia z konstrukcji odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umów, których stroną byli konsumenci, co wypełnia przesłankę art. 1 ust. 2 Ustawy. Roszczeniem o ochronę konsumenta jest każde roszczenie przysługujące konsumentowi przeciwko przedsiębiorcy, wynikające z dokonanej przez tego konsumenta czynności prawnej i nie ograniczają się one tylko do roszczeń opartych na konkretnych ustawach z zakresu prawa konsumenckiego. Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że celem ustawodawcy było różnicowanie statusu konsumentów na tych, którzy mogą szukać ochrony swoich roszczeń w postępowaniu

grupowym i tych osób, które pomimo statusu konsumenta muszą dochodzić swoich roszczeń w ramach zwykłego postępowania. Ograniczenie takie winno wprost wynikać z art. 1 Ustawy.

Nieuzasadniony jest również, zdaniem Sądu, zarzut pozwanego, dotyczący braku legitymacji czynnej powódki, gdyż aktualnie w lokalu nabytym od pozwanego ma zarejestrowaną działalność gospodarczą, a tym samym nie posiada wobec pozwanego statusu konsumenta.

Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Przy czym powszechnie przyjmuje się zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie, że status danej osoby jako konsumenta należy oceniać na chwilę dokonywania czynności prawnej. Późniejsze zmiany przeznaczenia nabytego dobra lub usługi nie powinny prowadzić do zmiany raz przyjętego ustalenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 9 grudnia 2012 r., V ACa 96/12, publ. POSAG 2012/2/32-48, T. Pajor, Komentarz do art. 22¹ Kodeksu cywilnego, LEX).

W niniejszej sprawie nie może budzić wątpliwości, że M. B. zawierała wraz z mężem umowę nabycia lokalu mieszkalnego nr (...) jako konsument, z przeznaczeniem lokalu na mieszkanie swoje i rodziny. Pozwany nie kwestionował tego, że powódka od nabycia lokalu do chwili obecnej nieprzerwanie w nim mieszka. W dacie nabycia lokalu nie prowadziła działalności gospodarczej, tylko była zatrudniona na podstawie umowy o pracę. Działalność gospodarczą powódka (reprezentant grupy) rozpoczęła w listopadzie 2006 r., czyli po ponad 4 latach od nabycia lokalu. Nie ma zatem żadnych podstaw do przyjęcia, że nabycie lokalu następowało w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, która wtedy jeszcze nie była nawet planowana.

Pozwany podniósł również, że pozew winien być odrzucony z uwagi na to, że nieważna jest umowa reprezentanta grupy z pełnomocnikiem. Zwrócił przy tym uwagę na naruszenie art. 5 Ustawy, zgodnie z którym umowa regulująca wynagrodzenie pełnomocnika może określać wynagrodzenie w stosunku do kwoty zasądzonej na rzecz powoda, nie więcej niż 20 % tej kwoty. Zgodnie z § 1 aneksu do umowy z dnia 4 listopada 2011 r. wynagrodzenie pełnomocnika z tytułu prowadzenia niniejszego postępowania wynosi 500 zł plus VAT jako jednorazowa ryczałtowa opłata oraz premię za sukces w wysokości 15% kwoty wyegzekwowanej lub zapłaconej przez pozwanego przypadającej na członka grupy (k. 596).

Zważywszy na aktualnie wskazywaną przez stronę powodową wartość przedmiotu sporu łączne wynagrodzenie przekroczyłoby 20% dochodzonego roszczenia. Jednakże zdaniem Sądu, nawet przyjmując twierdzenie pozwanego, że art. 5 Ustawy dotyczy całości wynagrodzenia, a nie tylko części związanej z wynikiem postępowania, to i tak nie ma podstaw do stwierdzenia, że naruszenie tego przepisu powoduje nieważność całej umowy z pełnomocnikiem. Ustawodawca nie zastrzegł takiego rygoru. Ponadto art. 5 Ustawy odwołuje się nie do dochodzonej kwoty, ale do „kwoty **zasądzonej** na rzecz powoda”. Zatem ocena, czy wynagrodzenie faktycznie przekraczało 20% próg możliwa jest dopiero po zakończeniu sprawy, a nie na wstępnym etapie jej badania.

Z tych wszystkich względów Sąd oddalił wniosek o odrzucenie pozwu i ustalił, że sprawa może być rozpoznawana w postępowaniu grupowym.

Pozwany domagał się również zobowiązania powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu. Zgodnie z art. 8 ust. 1 Ustawy na żądanie pozwanego sąd może zobowiązać powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu. Rozwiązanie to jest zbliżone do znanej postępowaniu cywilnemu instytucji kaucji aktorycznej (art. 1119 k.p.c.). Jednakże w odróżnieniu od art. 1119 k.p.c. ustawodawca w art. 8 Ustawy wskazał, że sąd **może** zobowiązać powoda do złożenia kaucji. A zatem nie w każdym przypadku złożenia wniosku przez pozwanego kaucja winna być złożona. Rozważenia zatem wymagało, czy w niniejszej sprawie istnieje ryzyko, że w przypadku wygrania procesu strona pozwana może mieć problemy z wyegzekwowaniem przyznanych jej kosztów procesu. W ocenie Sądu, ryzyko takie nie zachodzi. Wszyscy uczestnicy grupy są właścicielami lokali, a wysokość kosztów, uwzględniając nawet wyższą wartość przedmiotu sporu oraz koszty opinii biegłych, nie będzie na tyle znaczące, aby zachodziła konieczność zabezpieczenia kosztów procesu.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.